

Texnologiya vasitələri hər yatımızda hər gün bir az daha özünə yer etməkdə və istər-istəməz bu yeniliklərdən nisibimizi almaqdayıq. Bir neçə il əvvəl mobil telefonlarımızdan yalnız mesaj yazdığımız halda, bu gün kompüter, tablet, ağıllı telefonlar vasitəsi ilə davamlı olaraq sosial şəbəkələrdə yazışıyıq.

Hər şeyin bir dəbi olduğu kimi, bu yazışmalarda da diqqət edəcəyimiz xüsuslar var. Hər şeydən əvvəl şəxsiyyətimizi zədələməməyə çalışmalıyıq. Bir müsəlmanın “feysbuk” və “twitter” profili necə olmalıdır, ağıllı telefonda necə istifadə etməliyik? Gəlin gözdən keçirək:

Hər şeydən əvvəl ana dilin dəyər verin! Mesaj və elektron məktublar yazarkən, eyni zamanda sosial şəbəkələrdə yazışma məsnasında ana dilin qaydalarına riayət edin. Yersiz qısaltmalara yer verməyin. Orfoqrafiya qaydalarına riayət edin. Çoxlu hərflə xətə yazışdığınız adama qarşı hörmətsizlik əlamətidir. Xüsusilə son zamanlar dəbdə olan “ş” hərfini “w” ilə əvəz etməyin.

Böyük hərfləri yazmayın! Bütün sözlərin böyük hərfləri yazılması qarşınızdakı adama qışqırmaq mənasına gəlir.

Telefondan çox insanlara dəyər verin! Hər hansı bir görüş və iclas zamanı telefonunuzu söndürün, insanlara qarşı laqəydə olmayın. Əgər çox mühüm bir zəng gözləyirsiniz, əvvəlcədən söyləyin və zəng gələndə telefonunuzu cibinizdən çıxartmayın. Fikrinizin telefonda olduğunu göstərmək, bir söhbət məsnasında telefonda qopa bilmək qarşınızdakı adama hörmətsizlik əlamətidir.

Telefonun “səssiz” rejimi olduğunu unutmayın! Tədbir, seminar, məscid, kinoteatr və bu kimi ictimai yerlərdə telefonu “səssiz” rejimə keçirin. Başqalarını narahat etməyə yaxşı əlamət deyil.

Təbrik, başsağlığı və bu kimi diləklerinizi mesaj vasitəsi ilə yox, zəng edərək birbaşa çatdırın! Bu, səmimiyyətinizi göstərir.

Dərhal cavab verməyə çalışın! Sizə bir sual verilibsə, mütləq cavab verin. Hətta imkan daxilində tez cavablandırmağa çalışın. Bilmirsinizsə, açıq şəkildə söyləyin.

Sual verib cavab almadığınız adamı ittiham etməyin! İlk dəfə işlərinin çoxluğu səbəbilə sizə cavab verə bilməyib. Bir neçə gündən sonra bir daha xatırladın. Sizə cavab verən adama təşəkkür etməyi unutmayın!

Səmimi olun! İntellektual görünmək üçün qalib cümlələr qurmağa çalışmayın. Sadəcə konkret yazın. Onsuz da sizi tanıyanlar kim olduğunuzu yaxşı bilir. Başqa mənalara gələcək sözlərdən istifadə etməyin.

Yersiz və vaxtdən siz yazışmalara yol verməyin! “Vatsap” istifadəçisisinizsə və hansısa qrupun üzvüsünüzsə, lüzumsuz yazışmalara səbəb olmayın. Xüsusilə vaxt səfiləsinə diqqət edin. Axşam saatlarında, tətil günlərində insanları narahat etməməyə çalışın. Qrup üzvü olduğunuz mütləq mənadə hər gün qrupda nə isə paylaşmağınız mənasına gəlir. İnsanların özəl və məhəmmət saatlarını nəzərə alın!

Feysbuk profiliniz kimliyinizdən xəbər verir. Feysbukda nə isə paylaşarkən ilk növbədə şəxsiyyətinizi zədələyici tərəflərinin olub-olmadığına baxın. Xüsusilə dostluğunuzda hörmət etməli olduğunuz, eyni zamanda yaşca sizdən böyüklər varsa, etik qaydalara zidd paylaşımlar etməyin, hər ağlınıza gələni yazmayın!

Başqalarının fikrinə hörmət edin! Qəbul etməsəniz də hörmətli yaşayın. Fikir bildirəcəksinizsə, ikibaşlı sözlər işlətməyin, təmkinli və alicənab olun!

Yüz ölçüb-bir biçin! Feysbukdakimisə dostluqdan silmək əlbəttə ki, incikliyə səbəb olacaqdır. Ona görə dostluq göndərəcəyiniz, yaxud dostluğa qəbul edəcəyiniz adamı düzgün seçin. Sabah dostluqdan silməyə məcbur olacağınız adamı bu başdan dostluğa qəbul etməyin!

Şəkil və videoları öz profilinizdən paylaşın! Başqalarını izin almadan hər hansı bir şəkildə və

BAKUVİ - PROFİLİNİ SÖYLƏ, KİM OLDUĞUNU DEYİM

Yazan redaktor

18.12.14 09:43 - axırını dəyişikliklər 22.12.14 10:45

---

ya videoda "etiketləmək" düzgün deyil. Bir adamın evinə girib əşyalarının yerini dəyişdirmək nə mənaya gəlirsə, feysbukda etiketləmək də eyni mənaya gəlir.

Dini, milli, irqi ayrışeçkiliyə səbəb olacaq paylaşımlardan uzaq durun! Kimisə qıcıqlandıрмаq xatirinə yorum və paylaşım etməyin. Bu, mədəniyyətsizlikdir.

Şəxsi münasibətləri sosial şəbəkədə sərgiləməyin! Yaxın və səmimi olduğunuz adamlarla feysbukda həyatda olduğunuz kimi rəftar etməyin. Beləliklə həmin adamın etibarını zədələyə bilərsiniz. Yersiz və münasibətsiz zarafatlara yer verməyin!

Yeni tanışlarla məsafəli olun! Dünən dostluğunuza girən adamı araşdırmadan, dəqiq tanımadan can-ciyər olmayın. Ehtiyatı əldən verməyin.

Narahatedici oyun istəkləri göndərməyin! Ardarda oyun istəkləri göndərərək başqalarını özünüzdən soyutmayın.

Həyatı feysbukda yaşamayın! Yaxınlarınıza vaxt ayırın. Əmin olun ki, dostlarınızla çay məclisində görüşmək, söhbət etmək, birlikdə vaxt keçirmək hər zaman daha məqsədyönlüdür. Sosiallaşmaq adı altında cəmiyyətdən təcrid olunaraq sosial şəbəkələrin əsirinə çevrilməyin!